

**Табиғи жүн
талшығынан көйлектің
өңдеу процесін жобалау**

**ДИПЛОМДЫҚ ЖОБАНЫҢ
МАҚСАТЫ:**

**ТАБИҒИ ЖҮН ТАЛШЫҒЫНАН
КӨЙЛЕКТИҢ , ӨҢДЕУ ПРОЦЕСІН
ЖОБАЛАУЫН ҚАРАСТЫРА
ОТЫРЫП, АҒЫНДЫ АЛДЫН-АЛА
ЕСЕПТЕУЛЕР ЖАСАП,
ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ БІРІЗДІЛІКПЕН
ӨҢДЕУ . АҒЫНДЫ
ҰЙЫМДАСТЫРУ.**

ЗЕРТТЕУ МІНДЕТІ:

**1. ТАБИҒИ ЖҮН ТАЛШЫҒЫНАН КӨЙЛЕКТИЕ
ӨНДЕУ ПРОЦЕСІН ЖОБАЛАУДЫҢ ҮЛГІСІН
ТАҢДАУ,**

КОНСТРУКЦИЯ ТАЛАПТАРЫН ҚАРАСТЫРУ;

**2. ТАБИҒИ ЖҮН ТАЛШЫҒЫНАН КӨЙЛЕКТИҢ,
ӨНДЕУ ПРОЦЕСІН ЖОБАЛАУДЫҢ
ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ БІРІЗДІЛІГІН ЖАСАУ**

**3. ТАБИҒИ ЖҮН ТАЛШЫҒЫНАН КӨЙЛЕКТИҢ,
ӨНДЕУ ПРОЦЕСІН ЖОБАЛАУДЫҢ
АҒЫНДЫ АЛДЫН- АЛА ЕСЕПТЕУ, СХЕМАСЫН
ТАЛДАУ**

**4. АҒЫНДАҒЫ ТЕХНИКА- ЭКОНОМИКАЛЫҚ
КӨРСЕТКІШТЕРГЕ ТАЛДАУ ЖАСАУ**

**5. БҰЙЫМҒА КЕТІЛІН МАТЕРИАЛДАР
ШЫҒЫНЫН НОРМАЛАУ.**

Зерттеу объектісі: Табиғи жүн талшығынан көйлектің, өңдеу процесін жобалау

Зерттеу әдістері: Ғылыми әдебиеттер, оқулықтар, түрлі эскиздер жиынтығы, жаңа өндірістік технологиялар, баспа материалдары, бақылау.

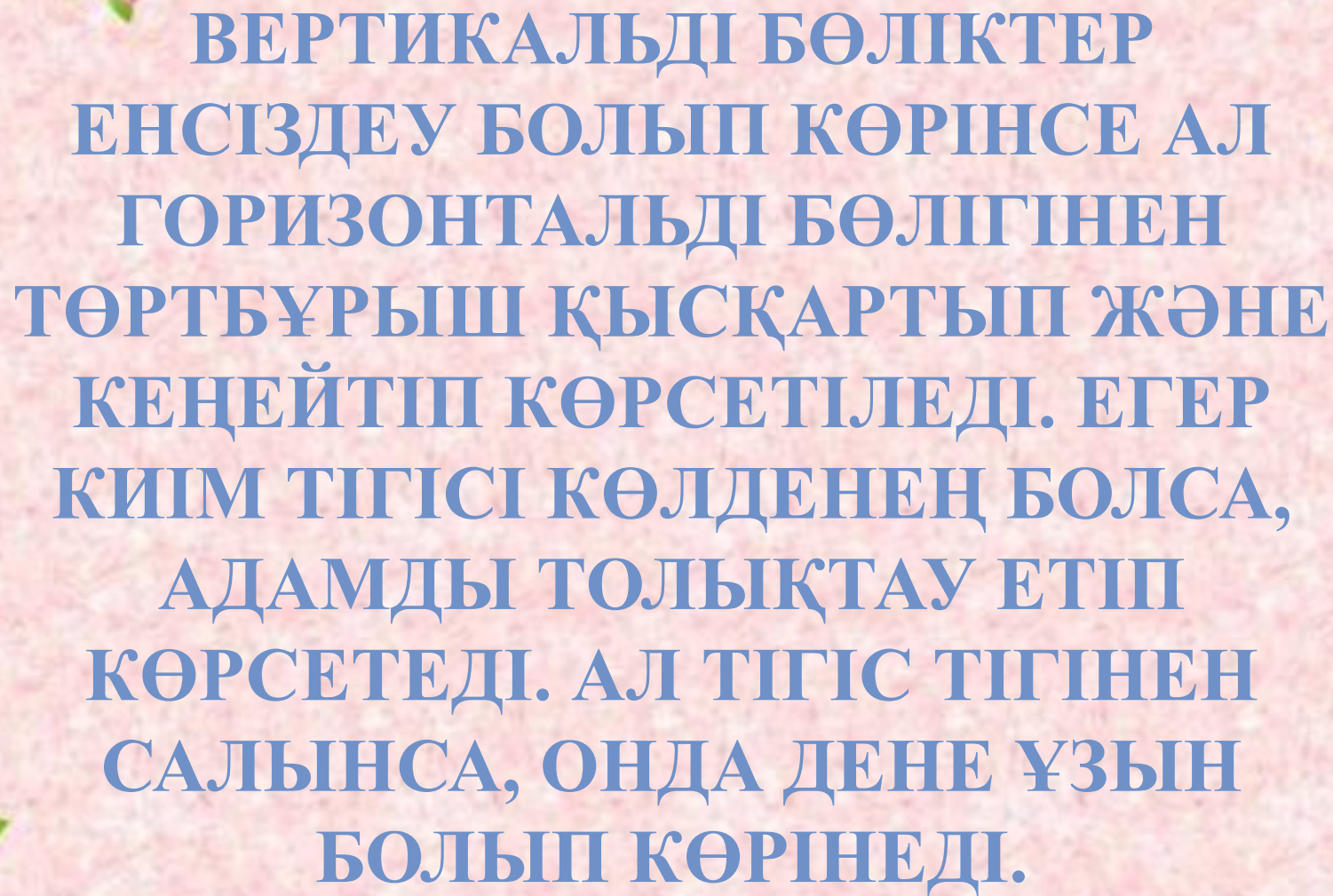
**Сән – адам тіршілігінің өнердегі,
тілдегі, киімдегі мезгілдік өзгерістер.**

**Суретші модельер А.А.Левашова
«мода» - бұл сәнді залдағы көрініс емес,
ол көрмедегі түрлі талапқа сай, көркем
суретшінің режисерлік етуімен көшені
басқаруы қажет, әр ол елдегі барлық
мүмкіндікті білетін әрі ертеңгі күнгі
талғамды қалыптастыруы керек –
деген ойын білдіреді.**

Киім – кешек ұғымы адамдардың уақытқа және қоғамдық жағдайларға – сәйкес сұлулық туралы белгілі бір ұғымын бейнелейтін модамен тығыз байланыста болады.

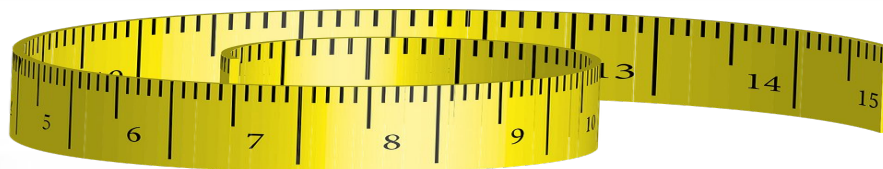
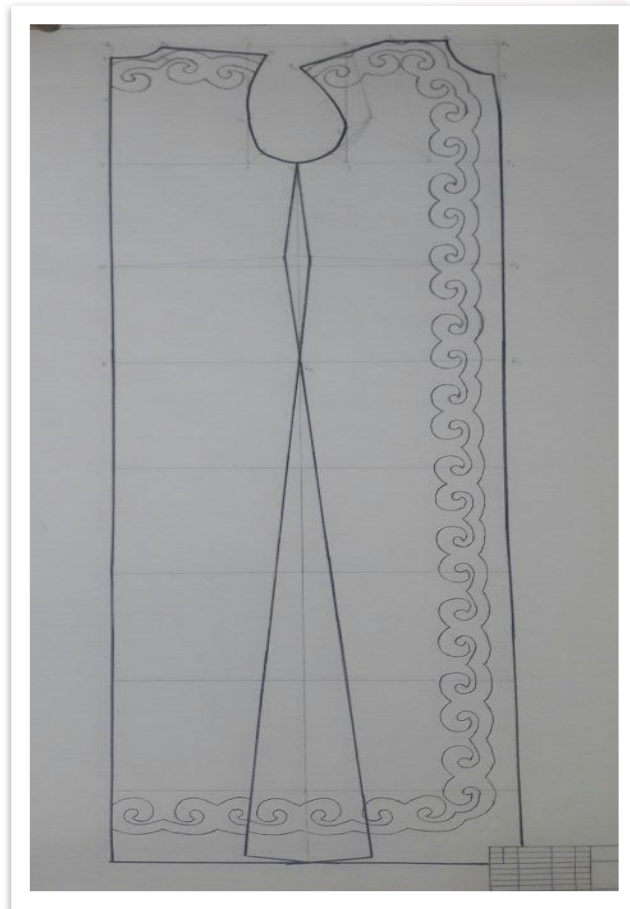
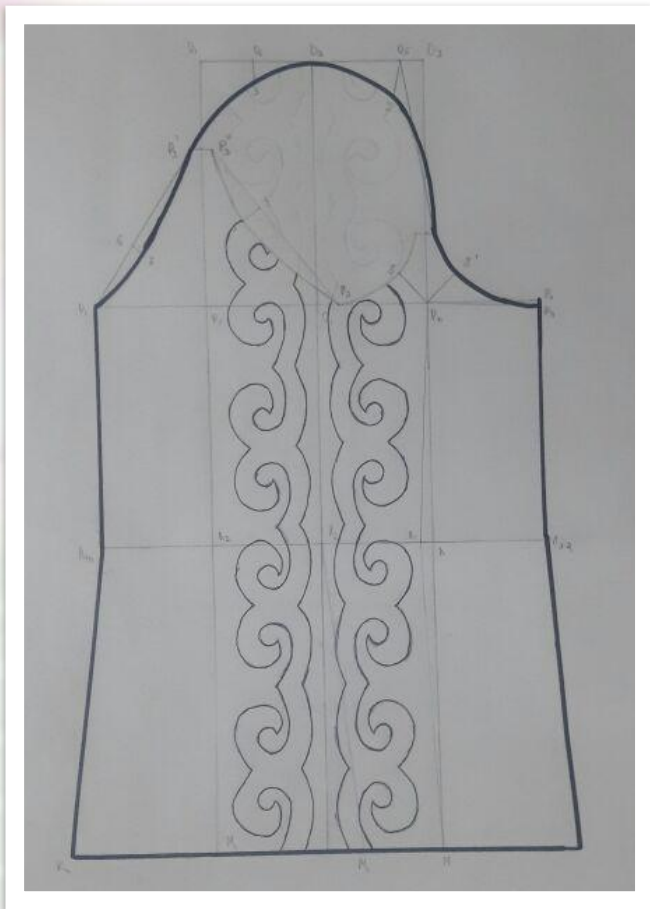
Сән әлемі – барлық әлеуметтік өзгерістер ішіндегі ең сезімтал құрал, күрделі психологиялық құбылыс.

Құрастырушы өз жұмысының барысында түстер алады, көз бояушылық жасай алады.

**ВЕРТИКАЛЬДІ БӨЛІКТЕР
ЕНСІЗДЕУ БОЛЫП КӨРІНСЕ АЛ
ГОРИЗОНТАЛЬДІ БӨЛІГІНЕН
ТӨРТБҰРЫШ ҚЫСҚАРТЫП ЖӘНЕ
КЕҢЕЙТІП КӨРСЕТІЛЕДІ. ЕГЕР
КИІМ ТІГІСІ КӨЛДЕНЕҢ БОЛСА,
АДАМДЫ ТОЛЫҚТАУ ЕТІП
КӨРСЕТЕДІ. АЛ ТІГІС ТІГІНЕН
САЛЫНСА, ОНДА ДЕНЕ ҰЗЫН
БОЛЫП КӨРІНЕДІ.**

Бұйым аты	Қолтық ойындысының минималды мәні		
	88	92	96
Көйлек	12,2	12,8	13,4

Әйелдің 170-92-76 типтік өлшемін таңдадым.

dalmatowy.xx.pl

**КИИМДІ КОНСТРУКЦИЯЛАУДЫҢ БАРЛЫҚ
БЕЛГІЛІ ӘДІСТЕРІН 2 КЛАСҚА БӨЛУГЕ БОЛАДЫ:**

- 1. КЛАС ӘДІСІ - БӨЛШЕКТЕРДІҢ ТИПТІ ЖІКТЕЛУІ
ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ ФОРМА ТҰЗУ ТӘСІЛДЕРІ
ТУРАЛЫ МӘЛІМЕТТЕРІНЕ, ТИПТІК
ДЕНЕБІТІМДЕРІ ӨЛШЕМДЕРІНЕ,
ҚОСЫМШАЛАРЫНА НЕГІЗДЕЛЕТІН ӘДІСТЕР.
ОЛАР КИИМ БӨЛІКТЕРІНІҢ МАҢЫЗДЫ
ҚҰРАСТЫРУ НҮКТЕЛЕРІНІҢ ОРНАЛАСУЫН
ШАМАЛАП ТАБУҒА ҒАНА МҮТТІНДІК БЕРЕДІ.**
- 2. КЛАСС ӘДІСІ – БІРҚАТАРЛЫ ОҢТАЙЛЫ ШЕШІМ
НҰСҚАЛАРЫН ТАҢДАУҒА МҮМКІНДІК БЕРЕТІН
ЕРКІН АЛГОРИТМДІ ИНЖЕНЕРЛІК ӘДІСТЕР. ОСЫ
ӘДІСТЕР КИИМНІҢ ЭТАЛОН ҮЛГІЛЕРІНІҢ
ЖАЙЫЛМА БЕТТЕРІ ҚАТАРЫНЫҢ ТҰЗУ
ӨЛШЕМДЕРІНЕ НЕГІЗДЕЛЕДІ.**

Сызба негізінің құрастыру процесі:

- 1. Өлшем алу және қосымша таңдау;**
- 2. Алдын – ала есептеу, есеп 0,1см дәлдікте есептеледі;**
- 3. Сызбаның базистік торын құрады;**
- 4. Базистік торда негізгі сызықтар құрады, олар: артқы және алдыңғы бойдың орта сызығы, мойны ойындысы, иық, қолтық ойындасы, бүкпе, жең, бел, етек сызықтары.**
- 5. Орындалған сапаның сызбасын тексеру;**

Кез – келген бұйымның сызбасын сызу үшін біз мынаны анықтаймыз:

а) Адам денесіне қатысты бұйым ең негізгі тиімді сызықтарынан үйлесімділігін.

ә) Бөлшектердің негізгі өлшемін және олардың формаларын.

**АДАМ ДЕНЕСІ МЕН ОНЫҢ
(АНТРОПОМЕТРИЯЛЫҚ) БӨЛІКТЕРІН
ӨЛШЕУДІҢ ҮШ ТӘСІЛІ БАР:**

- **БІРІНШІ ТӘСІЛ АРҚЫЛЫ ТІК НЕМЕСЕ КӨЛДЕНЕҢ ЖАЗЫҚТЫҚТАҒЫ КЕЗ КЕЛГЕН НҮКТЕЛЕР АРАСЫНЫҢ АРАҚАШЫҚТЫҚ ПРОЭКЦИЯСЫН ӨЛШЕЙДІ:**
- **ЕКІНШІ ТӘСІЛ АРҚЫЛЫ ЕКІ НҮКТЕ АРАЛЫҒЫНЫҢ ЕҢ ҚЫСҚА ҚАШЫҚТЫҒЫН ӨЛШЕЙДІ:**
- **ҮШІНШІ ТӘСІЛ АРҚЫЛЫ ДЕНЕ БІТІМІНІҢ ҮСТІН ӨЛШЕЙДІ:**

**НАҚТЫ МӘЛІМЕТТЕР АЛУ ҮШІН БАРЛЫҚ ӨЛШЕМДЕР
БЕЛГІЛІ БІР ШАРТТАРДЫ ҚАТАҢ САҚТАУ НЕГІЗІНДЕ
ЖҮРГІЗІЛЕДІ:**

**А) ӨЛШЕНЕТІН АДАМ ТҮЗУ, КҮШТЕУСІЗ, БІРҚАЛЫПТЫ ДЕМ
АЛЫП БЕЛГІЛІ БІР КЕЙІПТЕ ТҰРАДЫ;**

**Б) ЕРЛЕР МЕН БАЛАЛАР АЯҚ КИІМСІЗ, ІШ КИІМ КИГЕН,
ӘЙЕЛДЕР ІШ КИІММЕН КӨКІРЕКШЕ КИГЕН;**

**В) БАРЛЫҚ ӨЛШЕУЛЕР ДЕНЕГЕ БЕЛГІЛІ НҮКТЕЛЕР АРҚЫЛЫ
НЕМЕСЕ ТЕРІ ҚАТАРЛАРЫ ЖӘНЕ ЖҰМСАҚ МАТАЛАРДЫҢ
ШЕКАРАСЫ АРҚЫЛЫ ЖҮРГІЗІЛЕДІ. АНЫҚТАЛҒАН НҮКТЕ
АНТРОПОМЕТРИЯЛЫҚ НҮКТЕЛЕР ДЕП АТАЛАДЫ. ӨЛШЕУ
БАРЫСЫНДА КОНСТРУКЦИЯЛАУ ҮШІН 12
АНТРОПОМЕТРИЯЛЫҚ НҮКТЕ ҚОЛДАНЫЛАДЫ.**

**Г) ҰЗЫНДЫҚ ЖӘНЕ АЙНАЛЫМДАРДЫ ӨЛШЕУ 1ММ – ГЕ
ДЕЙІН ДӘЛ ӨЛШЕУДІ ТАЛАП ЕТЕДІ.**

Антропометриялық нүктелер:

1. Құлақ үсті.
2. Мойындық.
3. Мойынның негізделу нүктесі.
4. Бұғаналық.
5. Жоғары төстік.
6. Орта кеуделік.
7. Иықтық.
8. Остистік – мықын алды.
9. Тізелік.
10. Қолтық астының алдыңғы бұрышы.
11. Қолтық астының артқы бұрышы.
12. Жамбастық.

қ/с	Өлшем белгісі	Өлшем аттары	Өлшем бірлігі
1	2	3	4
1	P	Бой	170
2	C _ш	Мойының жартылай орамы	19,5
3	C _{ГI}	Кеуденің жартылай орамы бірінші	47
4	C _{ГII}	Кеуденің жартылай орамы екінші	48
5	C _{ГIII}	Кеуденің жартылай орамы үшінші	46
6	C _T	Белдің жартылай орамы	38
7	c _б	Жамбастың жартылай орамы қарын есебімен	47,6
8	Ш _Г	Көкірек ені	17,8
9	D _{ГсII}	Артқы бойдағы мойынның негізгі нүкте тұсында жобаланған иық тегісі сызығынан бел сызығына дейінгі ара қашықтық	47,1
10	D _{ГшII}	Алдыңғы бойдағы мойынның негізгі нүкте тұсында жобаланған иық тегісі сызығын бел сызығына дейінгі ара қашықтық	45,1
11	B _{ГпрзII}	Артқы бойдағы мойынның негізгі нүктесі тұсында жобаланған иық тесігінен артқы қолтық бұрышы деңгейіне дейінгі ара қашықтық	24,3
12	B _{Гк}	Иықтың қиғаш биіктігі	46,2
13	ш _c	Арқа ені	19,4
14	D _{взд}	Бұйым ұзындығы	72
15	Ш _Г	Иық ені	15,1
16	D _р	Жең ұзындығы	56,8
17	O _Г	Иық айналымы	29,2

Еркін қонымдылық қосымшаларды екі топқа бөлінеді:

- техникалық (қимылды, еркін демалуды қамтамасыз етуші, жылу алмастыруды, реттеуге арналған);
- декорациялық – конструктивті қосымшалар (киімді, декорациялық - конструктивті әшекейлеуге арналған);

Өндіріс – құғамдық өнімді өндірудің бастапқы сатысы, осыдан қозғалыс басталады. Ол қоғамның өмір сүруі және дамуы үшін қажетті материалдық өнім өндіру процесі. Адамзат қоғамы дамуының барлық сатыларында да өндіріс басты орын алады.

Қ/с	Шығындардың аталуы.	Өлшем і.	Шығын мөлше рі	Нарық бағасы	Қосындысы.
I	Кездемеге кеткен шығын.				
1	Ақ жүн	Грамм	300	600	1800
2	Көк жүн	Грамм	200	600	1200
3	Сары жүн	Грамм	200	600	1200
4	Желімдік тастар	Пачка	3	100	300
	Барлығы.				4500
II	Өңдеуге кеткен шығындар.				

1	Негізгі жалақы.	Теңге.			400
2	Қосымша жалақы.	Теңге			0,80
3	Машина және құрал жабдықтар шығыны.	%	3,2		
4	Цехта болатын шығындар.	%	7		
5	Өндірісте болатын шығындар.	%	8		
	Өндеуге кеткен шығындардың барлығы.				
III	Өндірістік өзіндік құн.	Теңге.			
IV	Өндірістік емес шығындар.	%	5		
V	Толық өзіндік құн.				

Қорытынды

Пончоны конструкциялау жобалау тарихи стиль элементтерін қолданып орындадым. Жобалау кезінде 174-96-60 типті өлшем таңдалады. Қыздардың дене өлшемін сырт киімді өңдеуге керекті қосымшаны таңдап болғаннан кейін сызбаны тұрғызу үшін алдын ала есептеу жұмысы жасалды. Ең жауапты кезең – дененің негізгі бөліктері учаскелері дұрыс анықталғаннан кейін сызбаны есептеу және оны тұрғызу жұмыстары жүргізіледі.

Лекал жасалғаннан кейін лекалдар градациясы пропорционалды – есептеу әдісімен құрастырылады.

Технологиялық бөлімді анықтауда әрбір лекалдар ауданы жеке есептелді. Ұсынылған жас қыздарға арналған көйлектің нарық бағасы теңге. Кездемеге кеткен шығын 6600 тенге болды. Табыс есебі 1400 тенгені құрады. Бұйымның технологиялық бірізділігі құрылды.

Бұл бұйымды колледж шеберханасына көрнекі киімдер қатарына ұсынса деймін.

